

De Courant wordt Maandag, Woensdag en
Vrijdag uitgegeven. Die van Maandag komt
uit Zaterdag Avond.

VRIJDAG, 28 SEPTEMBER.

De Prijs der Courant is f12 in het jaar;
de afzonderlijke nummers worden tegen 10
Centen afgegeven.

BINNENLANDSCHE BERICHTEN.

LEYDEN, 23 September.

De Arr.-Rechtbank (1ste kamer) te Amsterdam heeft bepaald, dat de pleidooijen in de zaak van de stad Leyden tegen den Staat, over het Haarlemmermeer, zullen worden gehouden op 15, 16, 22 en 23 November e. k.

— De *Amst. Cour.* bevat het volgende: Leverde de aanvankelijke verkoop van de drooggemaakte gronden der Haarlemmermeer reeds hoogst verblijdende resultaten, de berichten wat de aangevangen exploitatie betreft, zijn niet minder gunstig. Zoo vernemen wij van Halfweg Haarlem, dat aldaar reeds meer dan 1,000 arbeiders een ruim dagloon verdienen, met de werkzaamheden van de onlangs in den polder verkochte percelen in cultuur te brengen, waarvan reeds een groot gedeelte bezaaid is. Over stoortnis der goede orde, anders bij zulk een groot aantal arbeiders niet aangewoond, valt niet te klagen; zij zijn over het algemeen met hunne verdiensten tevreden en met den besten geest beziel. Zoo lieten dezer dagen nog 200 arbeiders de vlag wapperen op de percelen van den Heer H. F. Bultman, nadat zij onder opzicht van den Heer Cornelis Kroon hunne werkzaamheden geëindigd en behoorlijk gesloot, gegreut en zwart gemaaid hadden. Laatstbedoelde landten zijn dan ook reeds geheel met oliezaad bezaaid, hetwelk voor een deel reeds boven den grond is.

— Vrijdag 11. Hield de Hollandsche Maatschappij van fraaije kunsten en wetenschappen hare jaarlijksche algemeene vergadering te Dordrecht, onder Voorzitting van Dr. W. R. Veder, die haar opende met eene hoogst belangrijke redevoering over: *het Protestantisme in betrekking tot de kunst*. Daarna deed de algemeene Secretaris, Dr. D. Serrurier, verslag van de werkzaamheden en den staat der maatschappij over het afgelopen jaar. De gewone aangelegenheden werden behandeld en nieuwe poststellen, ter uitschrijving, vastgesteld. Voorts werd Dr. J. C. van Marken, van Amsterdam, tot algemeener Voorzitter voor het volgende jaar benoemd en de vergadering besloot met eenen vriendschappijken maaltijd in de sociëteit de Harmonie.

— Maandag zijn te Rotterdam aangegeven 52 cholera-liders, 37 overleden, 13 herstelden; Dingsdag 47 zieken, 36 overleden, 23 herstelden.

In Kopenliagen was den 17den voor het eerst geen enkele cholera-lider aangegeven. Er waren aldaar in het geheel aangetast 7,503 en 4,066 personen overleden.

— De Algemeene Vergadering en Tentoonstelling van Landbouw te Dordrecht is, om de tijdsomstandigheden, tot nadere kennisgeving uitgesteld.

— Te Muzerswoude en op verscheidene andere plaatsen zal de kermis dit najaar niet worden gehouden.

— Z. M. heeft aan den Heer J. J. v. d. Maaden, te Amsterdam, vergunning verleend tot het in de vaart brengen van eene schroefstoomboot tusschen genoemde stad en Rotterdam; de boot zal de reis tweemaal in de week heen en weer doen.

— Te Utrecht is den 18den in bijna 80-jarigen ouderdom overleden, de emeritus Hoogleeraar in de Geneeskunde J. I. Wollerbeek, Ridder der Orde van den Ned. Leeuw. Hij was gedurende 57 jaren als Geneeskundige werkzaam en Hoogleeraar van 1817 tot 1838, en vóór zijne laatste ziekte nog krachtig naar ligchaam en geest.

— Z. M. heeft te Utrecht ook nog benoemd tot zijnen Kamerheer Mr. J. G. J. Baron van Iltersum, en f200 gegeven aan het genootschap van Landbouw en Kruidkunde, tot het pitloven van prijzen.

— Twee Engelsche dagbladen deelden reeds Maandag de geheele Trooprede mede, door onzen Koning dien dag om 11 uur uitgesproken, en welke hun door den onderzeeschen telegraaf was bekend geworden.

— Uit Hellevoetsluis wordt van den 20sten geschreven: Heden namiddag arriveerde alhier van Soerabaya, het Engelsche fregatship Jacatra, Kapitein Ayton, waar aan boord de manschappen op eenige weinige Engelschen na, uit Maleijers bestond, welke door den gezagvoerder in plaats van de weggelopen anatrozen, voor de terugreis op Java waren aangenomen.

Verwonderlijk is de vlugheid dezer menschen in het verrigten van het scheepswerk, kunnende zij daarin met de beste Hollandsche zeelieden wedijveren, terwijl twee honder met de Engelsche taal bekend, de bevelen der Stuurlieden vaardig aan hunne landgenooten overbrengen, zoowel in hunne taal als door het fluitsje even als bij de Marine hier te lande. Eenigen hun-

ner zijn van hunne vrouwen vergezeld, welke in de kleeding daar te lande gebruikelijk zeer veel opzien baren.

— Omtrent de vergunning tot het aanleggen van eenen spoorweg van Vlissingen naar Maastricht, deelt de *Amst. Courant* een bijzonderen brief uit den Haag mede, waarin dat berigt voorbarig genoemd wordt. De briefschrijver vervolgt aldus: Indien ik wel ondersigt ben, dan is de zaak deze: De regering heeft bewilligd de voorloopige vergunning toe te staan, onder de voorwaarde, dat onmiddellijk, althans binnen een zeer kort tijdsbestek, eene som van (als ik het wel heb) 5 tonnen gouds gestort worde. Deze som gestort zijnde, dan kan er eerst over de voorwaarden, waarop de bepaalde vergunning kan verleend worden, tusschen de regering en de concessionnarissen onderhandeld worden. Voorts is het onjuist, dat die spoorweg zou loopen van Vlissingen naar Maastricht. Het plan is van Vlissingen over Middelburg naar Venlo.

's GRAVENHAGE, 22 September.

Bij besluit van den 16den dezer, is door Z. M. aan den Heer W. Baron Mollerus, Gezant bij het Hof van Rusland, en aan den Graaf C. M. E. G. van Bylandt, Raad van Legatie bij dat Gezantschap, vergunning verleend tot het aannemen en dragen der versierselen van Ridder der Orde van den Witte Adelaar, metgaders van die in diamanten der Orde van St. Anna, 2de kl., toegekend door Z. M. den Keizer aller Russen.

— Z. M. heeft, op voordragt van den Minister van Binnenl. Zaken, de bij besluit van den 9den October 1850, N°. 56, benoemde Commissie tot nader onderzoek ten aanzien van de doelmaticheid en uitvoerbaarheid der indijking en droogmaking van de Lauwertee ontbonden, onder dankbetuiging voor hare bewezen diensten.

— Bij Z. M. besluit van den 16den dezer, wordt men 16 October aanst. benoemt tot Directeur der Marine te Amsterdam, de Kapitein ter zee titular A. A. Bolken, Equipagiemeester der marine bij 's Rijks werf aldaar en met generelle dagteekening de Kapitein-Luitenant ter zee titular J. A. H. Tadsen, Equipagiemeester der marine te Willemsoord, in die betrekking overgeplaatst bij 's Rijks werf te Amsterdam.

— Bij Z. M. besluit van den 16den dezer, worden met den 1sten October aanstaande benoemd: hij keuze, tot Inspecteur van Administratie de Officier van Administratie der 1ste klasse J. E. Kempe, tijdelijk belast met de betrekking van Inspecteur, belast met de generale inspectie van het gehouden beheer der levensmiddelen, aan boord van 's Rijks schepen en vaartuigen van oorlog, en met de generale inspectie en keuring der levensmiddelen en kleeding der marine.

— Z. M. heeft benoemd bij het 2de regiment infanterie, tot 1sten Luitenant (naar ouderdom van rang) den 2den Luitenant A. T. Engelbert van Bovervoorde, van het corps; bij het 3de regiment infanterie, tot Kapitein van de 3de klasse (naar ouderdom van rang): den 1sten Luitenant J. A. Ramdohr, van het 1ste regiment, van het wapen, en tot 1sten Luitenant (naar ouderdom van rang) den 2den Luitenant W. A. L. Nierdt, van het corps.

— Z. M. heeft benoemd tot Commissaris van Politie te Rotterdam Mr. C. Cardinaal, thans in die betrekking te Groningen.

— De Minister van Financiën heeft f25 ontvangen, onder het postmerk Middelburg, ten behoeve van 's Rijks schatkist.

Eerste Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Dingsdag 20 September.

In deze zitting zijn de geloofsbrieven onderzocht van de nieuw benoemde of herkozen leden; waarna de Heer Philippe het hem opgedragen voorzitterschap aanvaard heeft met het houden der volgende aanpraak:

Mijne Heeren!

Was de vereerende wijze, waarop ik onlangs door de Staten van Zuidholland tot lid van de Eerste Kamer der Staten-Generaal ben herkozen, mij bijzonder aangenaam, niet minder vereerend is het mij, door Zijne Majesteit den Koning ten derden male tot Voorzitter van deze Kamer te zijn benoemd en dit versjaarwd blijk van 's Konings vertrouwen te hebben mogen ontvangen.

Heb ik, Mijne Heeren, in de afgelopen zittingen het belang en het gewicht dezer zoo aanzienlijke betrekking van nabij kennen kennen en tevens de vele bezwaren ondervonden, welke daaraan zijn verbonden, zoo betuig ik volgaarne, dat indien het mij slechts eenigermate mogt gelukt zijn de aan mij

opgelegde taak naar den eisch te volbrengen, ik dit grootelijks aan uwe ondersteuning en aan uwe hulpvaardige medewerking zoude te danken hebben.

Geloof echter niet, Mijne Heeren, dat ik nu zonder schroom weder in uw midden ben opgetreden; — integendeel gevoel ik thans nog meer dan te voren de moeilijkheid der taak in al haren omvang; en het is even als vroeger, alléén in de hoop op uwe mij meermalen betoonde toevriendheid en welwillendheid, waarop ik steeds den grootsten prijs blijf stellen, dat ik trachten zal aan deze mijne nieuwe roeping te beantwoorden.

Van Zijne Majesteit den Koning mogten wij op gisteren bij de opening van de tegenwoordige zitting bijzonder gunstige en bemoeiigende mededeelingen ontvangen nopens den toestand van onze buiten- en binnenlandsche aangelegenheden, en zult gij, Mijne Heeren, even als ik, met welgevallen hebben vernomen den voordeeligen staat onzer geldmiddelen, — de toezegging van nieuwe voorstellen tot voortgezette delging van 's lands schuld, — en het gegeven uitzigt op de gelegenheid tot het afdoen van belangrijke onderwerpen van wetgeving.

Mogen de wellicht vele en gewichtige werkzaamheden, welke daaruit ook voor ons, Mijne Heeren, kunnen voortvloeijen, met belangstelling door ons aangevangen en met uwe gewone zorg worden ten einde gebracht en al onze daartoe aan te wenden pogingen strekken tot bevordering der belangen van ons dierbaar Vaderland!

Hiertoe, Mijne Heeren, zal ik van mijne zijde weder trachten onze vergaderingen met orde te leiden en de bepalingen van Grondwet en Reglement van Orde te helpen handhaven.

Wilt gij, Mijne Heeren, voortgaan mij hiertoe met uwen bijstand hulpvaardig ter zijde te slaan en toch vooral mij met uw vertrouwen blijven vereeren!

Met den wensch dat het God behage om aan mij de noodige krachten tot vervulling mijner pligten te schenken en dat bovenal de zegen des Allerhoogsten moge rusten op al wat in deze zitting tot welzijn van Koning en Vaderland door ons zal worden tot stand gebracht, verklaar ik de betrekking van Voorzitter dezer Vergadering te aanvaarden."

Eenige verzoekschriften zijn ingekomen betrekkelijk de in de vorige zitting reeds afgedane wetsontwerpen.

De leden hebben zich ten laatste naar hunne sectiën begeven, om onder anderen eene Commissie te benoemen belast met het opmaken van een adres van antwoord op de Troonrede.

Zitting van Woensdag 21 September.

In deze zitting heeft de Voorzitter berigt dat door de afdeelingen verkozen zijn: tot hare Voorzitters, de Heeren van Nispen van Pannerden, Boxman, Martens van Sevenhoven, en Blankenheym; tot hare Ondervoorzitters, de Heeren van Eysinga, Borski, Insinger en van Swinderen; tot Leden der Commissie voor het opmaken van een adres van antwoord op de Troonrede, de Heeren: van Eysinga, van Rhemen van Rhemenshuizen, Insinger en Lotsy.

Deze Commissie heeft haar ontwerp ter tafel gebracht, dat alleen voor de leden gedrukt en voorts naar de afdeelingen zal verzonden worden, ten einde aldaar te worden onderzocht.

In deze zitting zijn ingekomen 67 missives van den Staatsraad Directeur van het Kabinet des Konings, houdende berigt dat Zijne Majesteit de Koning even zoo vele door de beide Kamers der Staten-Generaal aangenomen wetsontwerpen in de afgelopen buitengewone zitting met zijne goedkeuring heeft bekrachtigd.

De Kamer zal morgen ten 2 ure eene vergadering houden, bij welke gelegenheid zal worden benoemd de Commissie voor de huishoudelijke aangelegenheden.

Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zitting van Donderdag 22 September.

In deze zitting heeft de Commissie, belast met het aanbieden aan den Koning van de lijst van drie Kandidaten voor het Voorzitterschap der Kamer gedurende de tegenwoordige zitting, bij monde van den Heer Taets van Amerongen, haar verslag uitgebracht, waaruit blijkt, dat de Commissie gisteren zich van hare taak gekwetst heeft en dat Z. M. heeft geantwoord, dat hij zich onmiddellijk met het doen eener keuze zou bezig houden. — Aangenomen voor kennisgeving.

Is ingekomen een Kon. besluit, houdende benoeming van Jhr. W. Boreel van Hogelanden tot Voorzitter der Kamer gedurende de tegenwoordige zitting. — Aangenomen voor kennisgeving.

De tijdelijke Voorzitter, de Heer Luyben, wenscht den Heer Boreel van Hogelanden van harte geluk met de herhaalde bewijzen van onderscheiding, die hem van wege deze Vergadering en van den Koning hebben mogen te beurt vallen. Hij ruimt den nieuw benoemde gaarne den Voorzittersstoel in, daar hij hem de beraadslagingen, ook gedurende de afgelopen zitting, met veel beradenheid, bekwaamheid, cordaatheid en onpartijdigheid heeft zien leiden. Hij verzoekt den benoemden Voorzitter zijne plaats te willen innemen.

De Heer Boreel van Hogelanden aanvaardt op nieuw het Voorzitterschap der Kamer met het houden eener aanspraak, die wij in ons volgend nummer zullen mededeelen.

Zijn ingekomen 3 wetsontwerpen, als: 1°. tot bekrachtiging eener door den Minister van Koloniën en de Ned. Handelsmaatschappij gesloten overeenkomst, ter vervanging van die van 2/3 Juli jl.; 2°. tot vaststelling der begroting van uitgaven voor de Lands-Druckkerij voor 1854, en 3°. topens de

inkwartiering en het onderhoud van het krijgsvolk enz. Deze ontwerpen worden ter overweging verzonden aan de afdeelingen.

Tot de zamestelling dier afdeelingen wordt thans overgegaan. De zitting duurt voort.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

ENGELAND.

LONDEN, 17 September.

H. M. heeft aan de Commissie die voornemens is te Dublin arbeiderswoningen te bouwen, het volgende doen schrijven: Het zou van zeer groot gewicht voor den maatschappelijken toestand der bevolking van Dublin zijn, indien deze poging tot verbetering harer woningen slaagde. Maar Hare Majesteit en haar echtgenoot wenschen ook dat er eenige poging gedaan mogt worden om onder de lagere volksklassen in Ierland eene betere denkwijze te brengen ten aanzien van den staat harer kleeding, en haar te bewegen om althans eenige moeite te doen ten einde hare kleederen, hoe armelijk zij dan ook zijn mogen, in voegzamen staat te onderhouden en tijdig te herstellen. Misschien zou dit aan het genot eener betere en goedkepere woning als eene voorwaarde kunnen verbonden worden. Men diende te bewerken dat zij eenige schaamte gevoelen over hare haveloosheid, die, gelijk in andere landen zichtbaar is, geen noodwendig gevolg is van de armoede.

— In Augustus zijn te New-York 33,751 landverhuizers aangekomen, onder welke meer dan de helft Engelschen, Schotten en Ieren waren; 8,847 kwamen uit Duitschland, 5,879 uit Frankrijk en 346 van de Antilles.

FRANKRIJK.

PARIS, 18 September.

Het getal Ridders van het Legioen van Eer is 52,709, van welke, behalven den Keizer en de twee Prinsen, 57 Grootkruizen, 214 Groot-Officieren, 997 Commandeers en 4,633 Officieren.

— Het stedelijk Bestuur van Parijs heeft alle hoofden van huisgezinnen dringend aangemaand de inenting hunner kinderen niet te verzuimen, zullende elke behoeftige die zijne kinderen niet doet inenten en hen niet ter school zendt, van de lijst der onderstand genietende personen worden geschrapt. Voor het inenten van kinderen van armen zullen voortaan premien van stadswege worden verleend.

— De koepel van het Invaliden-gesticht alhier zal op nieuw verguld worden, hetgeen met behulp der middelen die de scheikunde thans oplevert, voor 300,000 fr. zal kunnen geschieden, terwijl het onder de Regering van Keizer Napoleon I en onder die van Lodewijk XIV een millioen heeft gekost.

— In het departement van de Herault, alwaar de republikeinsche en socialistische partij den meesten tegenstand tegen de oprigting van het tegenwoordige Bestuur heeft geboden, zijn bij een besluit der Hooge Oorlog- & Gemeenteraden onthouden, omdat zij aan de viering van 's Keizers verjaardag niet hadden willen deelnemen. De verkiezing dier Raden staan bijna geheel onder invloed der Regering.

— Op den spoorweg van Orleans zijn een goederen trein en een posttrein tegen elkander gereden, waardoor verscheidene beampten gekwetst en eenige reizigers gekwetst zijn. — Nadere opgave berigt dat er 5 personen zijn bij omgekomen en 15 gekwetst; op den trein bevond zich ook de Minister van Openbare Werken die er echter ongedeerd is afgekomen. Het ongeluk wordt toegeschreven aan de achteloosheid van den stations-chef, die per telegraaf berigt had gekregen, dat een goederentrein was afgereden en die den posttrein niet had doen ophouden.

— Twee groote ondernemingen trekken thans de aandacht van de financiële wereld. Er is namelijk sprake van de ontginning eener spiegelglans (antimonium) mijn, op Korsika, op eenigen afstand der haven Bastia, en van de oprigting van een maatschappij voor onderzoeke schuilen, waarmede voortaan de oesters zullen worden gevangen, op veel minder kostbare wijze, zoodat de oesters 15 centimes per dozijn goedkooper zullen worden.

— Te Louviers een fabriekstad van 8000 inwoners in het Dep. de l'Eure, heeft een hevige brand in den nacht van 18 op den 19^{den} dezer een groot gebouw, grootendeels van hout, van vijf verdiepingen hetwelk vier Lakenfabrieken bevatte, geheel vernield. Het was bij onderscheidene Maatschappijen verzekerd. Men schat de schade op vijf honderd duizend francs; 1200 werklieden die men met hunne gezinnen op 3000 mag rekenen, zijn daardoor zonder brood. De gemeenteraad heeft terstond 100,000 francs bestemd om in de noodigste behoeften te voorzien.

— De politie heeft in een afgelegen huis te St. Lep-Taverny een aantal kisten in beslag genomen met kruid, kogels, patronen enz., en ook verboden staatkundige drukwerken.

— De komische opera van den Heer Halevy, met tekst van de HH. Scribe en St. Georges, welke onlangs voor het eerst vertoond is, toont aan tot welke afzwalingen het muzikale genie zich kan verlagen. Dit muzikale gewrocht bevat namelijk een hoest-aria, een nies-duet, een zucht-duet, een pijprook-duo, een koor van hondengeblaf en doedelzakken. De kenners verwonderen zich, hoe een muzikale poespas, zoo als deze opera bevat, zulk een bijval heeft kunnen vinden.

ITALIE.

ROME, 14 September.

De Paus heeft den 12^{den} een geheim Consistorie gehouden, waarin hij eenige Bisschoppen benoemd heeft, onder anderen te San Francisco.

— De heilig-spreking is hier weder begonnen. Den 21sten Augustus is de Jesuit Johannes de Britto in de St. Peters-basilica heilig verklaard, en in deze

maand zal de Jesuit Andreas Bohola volgen. Deze laatste is te Sandomir in Polen geboren, en werd in Wilna Jesuit. Hij trachtte in Rusland velen tot het R. K. geloof te brengen, en verwierf den naam van *venator animarum* (zielenjager). De Russische soldaten maakten echter een einde aan zijn bekeerings ijver en doodden hem.

— De toestand van den Kerkelijken Staat verergert dagelijks. Van den eenen kant vermenigvuldigen de rooverijen en brandstichtingen zich op schrikbarende wijze; van den anderen kant verscheuren de politieke partijen elkan- der onderling en offeren het volk door dwaze ondernemingen op. Onlangs werd te Bologna en door geheel Romagna eene proclamatie verspreid, getee- kend door drie oude Romeinsche namen, waarin de Italianen tot opstand worden aangeset. Onmiddellijk werden door de Oostenrijksche en Panselijke gezagvoerders de noodige maatregelen genomen.

PRUISSEN.

BERLIJN, 20 September.

In het *Staatsblad* is een Koninklijk besluit afgekondigd van den 1sten dezer, waarbij aan de Minden-Keulsche spoorweg-maatschappij vergunning verleend wordt om eenen spoorweg aan te leggen van Oberhausen over Wesel en Emmerik tot de Nederlandsche grenzen in de rigting van Arnhem.

— Registreren de voorloopige werkzaamheden begonnen zijnde van den Pro- testantschen Kerkdag, zoo zijn heden in de Garnizoenskerk de algemeene be- raadslagingen geopend. Omtrent 1900 geestelijken en leken zijn er opgeko- men, van welke laatsten alleen zij worden toegelaten, die de Angsburgsche geloofsbelijdenis aankleven. De 8 hier gevestigde Predikanten hebben zich tegen de rigting dezer Vereeniging verklaard, welke ten doel schijnt te heb- ben om de Oud-Luthersche met de Calvinistische godsdienstige gevoelens te vereenigen.

— Den 14den heeft de beroemde von Humboldt zijn 85sten verjaardag gevierd.

— De Hoogleraar in de Wijbegeerte aan onze Hoogeschool, Gabler, is te Töplitz, waar hij de baden gebruikte, overleden.

— Toen gisteren de Heer Poitevin met een luchtballon was opgestegen en de aarde tot eene hoogte van 1400 voet weder genaderd was, liet zich zijne vrouw in een valscherm neder, die in 5 minuten den grond bereikte.

— Te Dresden in Saksen is een lende valsche munters ontdekt, die zich vooral in den laatsten tijd ook bezig hield met het vervaardigen van Schwarz- burg-Rudolstädter-Kasbilletten.

OOSTENRIJK.

WEENEN, 21 September.

Op het herhaald en dringend verlangen van den gezant van Groot-Brittannie, is eindelijk de conferentie voor het Russisch-Turksche geschil tot het besluit gekomen, om eene collectieve nota naar Konstantinopel te zenden, de be- paalde verklaring inhoudende, dat zij de vroegere Weener nota als geheel zonder gevaar voor de soevereiniteits-regten van Turkije beschouwt.

FRANKFORT.

Bij gelegenheid van de algemeene vergadering van geschied- en oudheid- kundigen te Neurenberg, waarop 150 geleerden tegenwoordig waren, werd door Prins Johan van Saksen aangedrongen op de vereeniging van alle reeds bestaande Duitsehe genootschappen, tot eene algemeene maatschappij ter be- vordering der Oudheid en Geschiedkunde. Deze zou uit 3 afdelingen be- staan, als: archaeologie uit den Heidenschen voortijd, kunsten in de Middel- eeuwen, en geschiedkundige nasporingen.

ZWITSERLAND.

De bouw van de nieuwe Katholieke kerk te Genève wordt op eene reus- achtige schaal aangelegd. Men schat de onkosten hiervan op 2½ miljoen fr. De voltooiing van deze kerk zal eene lange reeks van jaren vereischen, daar de noodige gebouwen door verzamelingen in het buitenland moeten gevonden worden. De geestelijkheid is onlangs tegen de Regering van Genève met vorderingen voor den dag gekomen, welke eene nieuwe botsing kunnen ver- oorzaken. Men verlangt namelijk op grond der verdragen van Weenen en Turijn, dat de Katholieke kerk van het kanton in de door Sardinië aan Ge- nève afgestane gemeenten op dezelfde wijze gehandhaafd worde als zulks in 1816 in Savoye geschied is. Zoo verwerpt de Bisschop voor die gemeenten het burgerlijke huwelijk en weigert den Staat elken invloed bij de verkie- zingen der Pastors, enz.

TURKIJE.

KONSTANTINOPEL, 8 September.

In de Turksche *Staats-Courant* is het tweede manifest der Porte aan de natie afgekondigd. Het bestaat grotendeels in een verhaal van hetgeen met de Weener nota is voorgevallen, en van de redenen die de Regering geroept hebben wijzigingen daarin te wagen. Na deze uiteenzetting verklaart de Porte, dat haar op die redenen gegrond besluit onherroepelijk vaststaat. Het stuk is in een krachtigen doch niet oorlogzuchtigen toon gesteld.

Er zullen stoomschepen naar Tunis gezonden worden tot overvoering der troepen die de Bey ter versterking van het Turksche leger gereed houdt.

— De Israëlitische gemeente alhier heeft aan den Sultan 125,000 aan- geboden, als eene bijdrage in de oorlogskosten; die van Smyrna zou een gelijk aanbod doen.

— In verschillende streken, vooral in Romelië en Anatolië heeft de Chris- tenbevolking bij de opgewekte geestdrift der Turken, veel te lijden; zij is aan allerhande kwelling en knevelarij blootgesteld, zonder hulp te kunnen erlangen of zich recht te kunnen verschaffen.

WEST-INDIE.

PARAMARIBO, 21 Augustus.

Den 14den dezer is op onze rivier gearriveerd het Portugeesch schoener- schip Maravitha, kapitein Conde, met 124 landverhuizers van Madeira aan boord en bestemd naar Britsch Guyana. Wegens het woeden der gele koorts te Demerary, achtten echter de gezagvoerder van het schip en de super- carga, de Heer J. J. Terras, het raadzamer, om deze emigranten, zoo mo- gelijk in onze kolonie te plaatsen. Zij konden het niet van zich verkrijgen, om deze aan hunne zorg toevertrouwde menschen zoo goed als een wissen dood te ontmoet te doen gaan. Zij mochten in dit opzigt van ons bestuur alle be- reidwilligheid ondervinden, met dat gevolg, dat deze landverhuizers reeds na verloop van zeer korten tijd, door eenige eigenaren van plantagien in dienst werden genomen. Dit heeft den supercarga aanleiding gegeven tot het aan- bod om, bij genoegzame inschrijving en goeden waarborg, eenige duizende emigranten in onze kolonie te brengen. Het is zeer te betreuren, dat dit voorstel voor het oogenblik schipbreuk zal moeten lijden op de afwezigheid van de voornaamste bezitters van plantagien, waardoor wij het treurige vooruitzicht zullen hebben, van eene vrije, nijvere, landbouwende klasse van menschen, waaraan onze kolonie zoo zeer behoefte heeft, te moeten missen.

Van de 124 met het bovengemelde schip aangekomen landverhuizers, zijn 97 naar drie verschillende plantagien vertrokken. Naar men verneemt, zijn zij zeer met deze landstreek ingenomen, en hebben zij in geen geringe mate hunne verwondering te kennen gegeven over de verbazende groei-kracht in dit gewest.

Het verdient opmerking, dat het schoenerschip Maravitha, dat slechts 52 lasten meet, behalve de passagiers en bemanning, in het geheel 130 perso- nen, nog eene lading aardappelen en ajuin had ingenomen. Het heeft nog al verwondering gebaard, dat, terwijl tegenwoordig in Europa zoovele maat- regelen worden genomen, om het vervoer van een te groot aantal landver- huizers op een en hetzelfde schip tegen te gaan, een overvoer als deze, die maar al te zeer aan de oopenpakking der slavenhalers herinnert, heeft kun- nen plaats hebben. (N. Rott. C.)

OOST-INDIE.

BATAVIA, 26 Julij.

De Heer D. J. van den Dungen Gronovius, gepensioneerd ambtenaar, heeft zich tot de Regering gewend om eene vergunning tot het graven van steenkolen te bekomen aan de rivier Mahakkam in het rijk van Kottie, op de Oostkust van Borneo; de daarop ontvragen Regerings beschikking kan als zeer gunstig beschouwd worden. Deze Heer is door een 39-jarig ver- blijf in Indie en de vele togten, welke hij in verschillende gedeelten van hetzelfde heeft gemaakt, met de meeste volkstammen in aanraking geko- men, en daardoor met de hulpbronnen bekend geworden, die de verschil- lende landen van Indie in zich bevatten en tot eene veel belovende uitkomst moeten leiden, zoo deze krachtig worden ontgonnen.

— Wij hebben, zegt de *Utrechtsche Courant*, berigten nopens de expe- ditie op de Westkust van Borneo. De schooner-brik Saparoea kwam den 17den Junij van Sambas aan en den volgenden dag het stoomschip Celebes, 't welk 200 man troepen aan land zette en op brandwacht bleef. De troe- pen marcheerden dien avond naar Jemenis, een post in het binnenland, en geraakten den volgenden morgen vroeg slaags met de Chinezen, die terug gedreven werden tot aan den voet van den berg Jekedauw. De volgende dagen hadden er schermutschingen plaats; op den 23sten Junij echter rukten de onzen in 3 kolommen voorwaarts op den vijand. Toen zij op ruim 50 passen van de Chinezen genaderd waren, sprongen 3 mijnen, welke echter voor de onzen geen noodlottige gevolgen hadden. De onzen vielen nu met gevelde bajonnetten aan en dreven den vijand over den Jekedauw, met een verlies van vele doden en gewonden. Wij hadden 1 doode en 17 gewonden. Daar de vijand de overmagt had, zijn onze troepen met de Celebes naar Sambas teruggekeerd. Om Sepang te heroveren zal eene sterkere krijgsmagt benoodigd zijn.

JAPAN.

Commodore Perry, de Bevelhebber der Noord-Amerikaansche expeditie naar Japan, is naar de wateren ten posten der Loo-choo-eilanden gestevend. Twee Russische oorlogschepen zijn den 8sten Julij van Hong-Kong weder in zee gestoken, om zich, zakt men zegt, bij de Noord-Amerikaansche expeditie te voegen.

— Het Engelsche dagblad van Shanghai, de *North China Herald* van den 9den Julij, berigt dat de Commodore Perry op een der Loo-choo-eilanden een tusschen van tien handes zou hebben gekocht met het doel om er eene stapelplaats van steenkolen voor de Noord-Amerikaansche stoomschepen op te rigten. De genoemde eilanden liggen ten zuidwesten van het eiland Nippon en worden beschouwd als schatplichtig aan den Keizer van Japan. Uit par- ticuliere berigten vernemen wij, zegt de *Herald*, dat toen het eskader der Vereenigde Staten zich nabij Napakiang bevond, twee der tot hetzelfde be- hoorende vaartuigen eenen kruistogt oostwaarts ondernomen en eenige eilan- den van een zeer schoon voorkomen aangedaan hebben, alwaar zij vee aan de bewoners schonken. Ook kwamen zij bij een eiland genaamd Bonian; en men was grootelijks verwonderd toen men er verscheiden Europeesche bewo- ners vond, Engelschen, Schotten, Ieren en Spanjaarden, die zich van boord van walvischvaarders verwijderd en aan het strand nedergezet hadden. Er waren elf vrouwen onder hen. Een man van Schotsche afkomst voert het bewind op het eiland, en hij beweert de eigenaar van hetzelfde te zijn, om-

dat hij er sedert twintig jaren gevestigd is. De Heer Perry heeft er ongeveer tien bunders grond aangekocht voor 50 dollars. Dit terrein is gelegen op een der voordeeligste punten van de reede. Het eiland is bergachtig en de reede uitmonnend; wilde geiten en velerlei vruchten zijn er in overvloed. Men moet zich verheugen over deze ontdekking, die voor de beschaafde natien een schier onbekend eiland openstelt; en men mag hopen dat zij in de gevolgen gewichtige voordeelen zal opleveren."

STADS BERIGTEN.

Burgerlijke Stand.

Van den 16 tot en met den 23 September 1853.

BEVALLEN: S. van Gigh, geb. Cohen, D. — M. P. Vooy's, geb. van Egmond, Z. — F. van der Mark, geb. de Vries, D. — J. Cort's, geb. Groen, Z. — M. J. Groeneweg, geb. Sluimers, Z. — J. S. van Es, wede L. H. van der Vos, D. — H. Betcke, geb. Wildenburg, D. — C. Flippo, geb. van Helden, D. — J. Crama, geb. de Jong D. — P. Blom, geb. Groenendijk, D. — A. van der Veer, geb. van der Vis, Z. — F. Ramakers, Z. — E. C. Verlind, geb. Larzie, Z. — C. P. Roozendaal, geb. van Hest, Z. — G. Derr, geb. Vergalen, Z. — C. Berenfenger, geb. Christiaanse, D. — M. Nicremet, geb. van der Kamp, D. — M. Picket, geb. Vroom, D. — A. van Rijn, Z. — J. Ievenf. — S. Lepelaar, D. — S. M. van den Broek, geb. van Delden, Z. — C. Die-mel, geb. van der Hert, D.

GEHUWD: S. J. Muussen, Wed. en L. C. Casper, Wede. — G. Rietbergen, Jm. en F. M. Lambog, Jd. — J. van der Drift, Jm. en M. H. Lambog, Jd. — J. van Boorne, Jm. en A. G. Helmerhorst, Jd. — N. de Wolff, Jm. en M. J. van der Wijn-gaard, Jd. — P. den Oude, Jm. en C. van Welzen, Jd. — E. S. Langemeijer, Jm. en T. A. E. van Wensen, Jd.

OVERLEDEN: S. M. van Dishoeck, D., 17 j. en 9 m. — Aagje van de Kaste-len, 76 j. — C. Barendse, 25 j. — J. van Loe, Z., 8 j. — C. van Waalswijk, Z., 3 w. — C. de la Ric, D., 2 j. — P. F. Molenaar, Z., 6 m. — P. Krombergs, 75 j. — M. C. Boon, geb. La Lau, 80 j. — J. F. Wagemaker, Z., 2 j. — M. Catha-Rijst, 68 j. — J. de Kler, 62 j. — W. Koomen, Z., 5 m. — E. M. P. van Heuze, D., 8 m.

KERKNIEUWS.

Bij besluit van den 13^{den} dezer heeft Z. M. goedgekeurd het beroep van een Predikant, uitgebragt door den Kerkeraad der Hervormde gemeente te Weltersum, onder de classis van Appingedam op T. Adriani Hoen, Predikant te Emmen.

— Ter vervulling der vacature van de Predikantsplaats, veroorzaakt door het emeritaat van Ds. D. H. Wildschut, en voortdurende door het bedanken van Ds. Blaauw te Rotterdam, is door de Predikanten en Ouderlingen der Nederd. Herv. gemeente alhier den 20sten de volgende nominatie uitgebragt: Zestel: DD. Uden Nasman, te Meppel; Witkop, te Zutphen; Fruin, te Dordrecht; von Baumhauer, Litt. en Th. Dr. te Geervliet; Stricker, Th. Dr. te Dordrecht; de Keyser, te Arnhem; met het lot tegen Havertkamp Begemann, te Gouda. Drietal: DD. Uden Nasman, Stricker en de Keyser, met het lot tegen Witkop.

221ste Staats-Loterij.

Trekking der Derde Klasse.

3de Trekking. N°. 18091 een prijs van f2,500. N°. 4070 een prijs van f1,000.
4de » N°s. 904 en 11313 ieder een prijs van f1,000.

ADVERTENTIEN.

DEPOT VAN ROTTERDAM.
MAGAZIJN VAN LINNEN, WOLLEN EN KATOENEN GARENS. KOUSEN, KNOOPEN ENZ. ENZ.

Botermarkt. Wijk IV. N. 23, hoek van de Choortammersteeg.

De Ondergeteekenden berigten Leydens Ingezetenen, dat zij hun Magazijn op heden geopend hebben, zullende zij door eene honnette en eivite bediening UEd. gunst trachten waardig te maken.

UEd. Dw. Dienaren,
C. CONRADS EN COMP.

Heden overleed te Rotterdam onze geliefte Broeder BARTHOLOMEUS CORNELIS EICHMAN, in den ouderdom van 39 jaren.

Uit aller naam,
J. H. EICHMAN.

LEYDEN, 22 September 1853.

Eendige Kennisgeving.

Voor de bewijzen van Belangstelling bij de bevalling mijner Echtgenoot Betoond, betuig ik mijn dank.

LEYDEN, 23 September 1853.

A. J. HOEKWATER.

BERGMEESTER VAN WERFHOUDERS DER GEMEENTE LEYDEN wepen bij deze op alle personen, die geschikt en geneigd zijn tot de vervulling der openstaande betrekking van Tweeden Ouderling in de Wiskunde bij het Stedelijk Gymnasium, op eene jaarwedge van f600, en zij, met overlegging der vereischte getuigschrijven en van een verzoekschrift aan den Gemeenteraad, op geseald papier geschreven, in persoon of bij waartarije brieven, eer den eersten October agstaande aan te melden aan HH. Curatoren, bij wie de noodige inlichtingen omtrent deze hetsakking te verkrijgen zijn.

De Bergmeester VAN LIMBURG STIRUM.
De Secretaris VAN PUTTKAMMER.

LEYDEN, 6 September 1853.

TENTOONSTELLING EENER SCHILDERIJ.

Vervaardigd door den Heer G. HENSEMAN.

VOORSTELLEND

HET BEZOEK DES HEEREN BIJ MARTHA EN MARIA.

Naar aanleiding van het Evangelie van Lucas, Hoofdstuk X vs. 38 en volgende.

Dagelijks van des middags 12 tot des namiddags 4 ure.

Gedurende 14 dagen, beginnende Maandag den 13^{den} September 1853.

Te bezichtigen in het Hooaal der Teeken-Academie aan den Boschkant

te 's Gravenhage.

Toegang 25 Cents, ten behoeve der Armen.

Om dadelijk of met primo November a. s. te aanvaarden worden in lezer aangeboden 3 à 6 Gemeentebeteerde stemmers, ook afzonderlijk te bekomen; hebbende een afteersingenaamst uit-zigt en bijzonder geschikt voor eene of twee families. Hierop reflecterende verzoeken zich met franco Brieves onder Letter N. te adresseren aan het Bureau dezer Courant.

BEURSPRIJS VAN SCHULDBRIEVEN.

WOENSDAG, 21 September.

	Laagt.koers.	Hoogst.koers.	Gebieven.
NEDERLAND, Werkelijke Schuld à 2½ pCt.	62½	62½	62½
Dito Certificaaten	75½	75½	75½
Dito dito	94½	94½	94½
Amortisatie Syndicaat	—	—	—
Handelmaatschappij	—	—	—
O. I. Leening	94½	94½	—
Dito Holl. Spoorweg	—	—	—
Aandeelen Rijn-Spoorweg	4½	—	—
Haarlemmermeer	5	—	—
FRANKRIJK, Certif.	3	—	—
Dito dito	5	—	—
RUSLAND, Obl. 1798 en 1816	108½	—	—
Dito dito 1820 en 1825	107½	—	—
Cert. bij dito 1831 en 1833	93½	93½	—
Dito 1840	93½	—	—
Dito bij STEIGLITZ & Co.	91½	—	—
Dito dito Nieuwe	—	—	—
Inschrijving in Assign.	6	—	—
Certificaten van dito	74½	—	—
POLEN, Aandeelen 1835	160½	160½	—
Dito Obligatiën	86	—	—
SPANJE, Obligatiën	22½	22½	22½
Dito Obligatiën	47	—	—
Dito Binnenl. à 6 m.	42½	42½	42½
Bewijzen Coupons	5½	5½	—
OSTENRIJK, W. B. bij Goll.	5	—	—
Dito	70½	—	—
Dito Metall.	81	81	—
Dito Nieuwe	94½	94½	94½
Dito 1847.	41½	41½	—
BELGIE, Bana.	24	—	—
Dito bij ROTTERDAM	64	—	—
BRASILIË, 1824 100	—	—	—
PORTELAL, te Londen	39	39½	39½
Dito dito	—	—	—
VENEZUELA	35	—	—
MEXICO	23½	24½	—
AMERIKA, Bankactiën	4½	—	—
Koers van het Geld: Beleening 2½ pCt. Prolongatie 2½ en 3 pCt.	—	—	—
Wissel-Disconto 2.	—	—	—

Te Leyden ter Boekdrukkerij van J. G. LA HAU.

ZITTING VAN DEN GEMEENTERAAD VAN LEYDEN.

(Behoorende bij de Leydsche Courant van 23 September 1853, N°. 114.)

Zitting van 22 September.

Afwezig de Heeren Bake, Hartevelt, Cock, Adriaans, Taets van Amerongen, Gevers en Krantz.

Na goedkeuring der Notulen van de vorige Zitting, worden door den Burgemeester overgelegd de navolgende ingekomen stukken, als:

1°. Een verzoek van den Heer H. P. C. Stoffels, om ontslag als Bestuurder over het Minnehuis.

In handen van Bestuurders van genoemd gesticht om berigt en raad.

2°. Een adres van de gezamenlijke Klap- en Brandwakers om verhooging hunner loonen.

Ten fine van berigt en raad in handen van den Burgemeester als hoofd van de plaatselijke politie, en van de Commissie van Finantie.

3°. Voordragt van Burgemeester en Wethouders tot het verleenen eener gratificatie aan *die* gemeente-boden die met de beschrijving voor de bevolking zijn belast geweest.

4°. Idem omtrent de benoeming en bezoldiging van den Opziener der vleeschhal.

5°. Idem omtrent eene verhooging der jaarwedden van de Ambtenaren der plaatselijke belastingen, ter oorzake van het gemis van emolumenten door de afschaffing der plaatselijke belasting op schapen en varkens.

Al deze stukken in handen der Commissie van Finantie.

6°. Voordragt van Burgemeester en Wethouders, omtrent den tijd der aangifte en het ingaan der belasting over 1853, voor plaatsen in de vleeschhal en op de vleeschmarkt.

7°. Rapport van de Commissie in zake het ontwerp-reglement voor het Hoogheemraadschap van Rijnland.

8°. Rapporten van de Commissie voor de huishoudelijke verordeningen omtrent de ontwerp-reglementen van bestuur voor het Werkhuis en voor het Minnehuis.

Al deze stukken ter Leeskamer.

Aan de orde van den dag zijn gesteld de volgende onderwerpen als:

1°. Het onderzoek der geloofsbrieven van het nieuw benoemde lid, den Heer G. H. Ysselsteyn.

Deze stukken worden gesteld in handen eener Commissie bestaande uit de HH. Olivier, le Poole en van der Hoeven.

De Commissie zich verwijderd hebbende, komt na eene wijle tijds in de vergaderzaal terug, en brengt bij monde van den Heer Olivier rapport uit; daarbij concluderende, aangezien al de stukken door haar in orde zijn bevonden, tot toelating van gemelden Heer.

Onder dankbetuiging aan de Commissie, wordt door de Vergadering conform haar voorstel, tot toelating van den Heer G. H. Ysselsteyn als lid van dezen Raad besloten.

2°. Een verzoek van J. van 't Hooft om vrijstelling van het minerval op het Gymnasium voor zijnen kleinzoon L. H. A. Bähler.

Het lid de Moen stelt voor dit stuk eerst in deliberatie te brengen, nadat het stuk sub n°. 3 aan de orde van den dag gesteld, zal zijn behandeld.

Nadat, tijdens de behandeling van dit voorstel, het lid van der Boon Mesch ter vergadering was verschenen, is het voorstel na deliberatie, met 10 tegen 8 stemmen verworpen.

Voor hebben gestemd de HH. le Poole, van Outeren, Sikkel Groos, Leembruggen, Bucaille, de Moen, Siegenbeek en Olivier. Hierop tot de behandeling van het stuk n. 2 overgegaan zijnde is met 13 tegen 5 stemmen besloten in het verzoek van den adressant niet te treden.

Voor hebben gestemd de leden: Sikkel Groos, van Outeren, van der Hoeven, van der Boon Mesch en de Voorzitter.

3°. Het voorstel van den Heer Stoffels omtrent de vrijstellingen van het minerval op het Sted. Gymnasium.

Dit voorstel strekt, om telken male als er vrijstelling van het minerval zal worden gevraagd, tot juistere beoordeeling er van, eene Commissie uit den Raad te benoemen, die naar den meer of min gegoeden en maatschappelijken toestand des verzoekers onderzoek doe, en van dit onderzoek in eene beslotene vergadering rapport uitbrengt, opdat alzoo het al of niet toestaan van het gedaan verzoek te beter zal kunnen worden beoordeeld.

Door den Burgemeester voorgesteld zijnde, waarmede de voorsteller zich heeft vereenigd, dit onderzoek aan het collegie van Burgemeester en Wethouders op te dragen, is na deliberatie met 13 tegen 5 stemmen besloten zich met dit voorstel, na de daarin gebragte wijziging, te vereenigen.

Tegen hebben gestemd de leden: Sikkel Groos, Luzac, van Kaathoven, Lisman en van der Boon Mesch.

4°. Het voorstel van Curatoren van het Gymnasium omtrent het verleenen van den titel van leeraar in de Philosophie aan het Stedelijk Gymnasium aan Dr. C. A. X. G. F. Sicherer.

Bij dit voorstel is tevens, naar aanleiding van een vroeger daaromtrent genomen raadsbesluit, overgelegd, een missive van Dr. Sicherer, houdende opgave van redenen die hem tot het onderhavig verzoek hebben geleid.

En is alsnu conform het rapport van HH. Curatoren voornoemd, besloten, de gevraagde titel van leeraar in de philosophie aan den adressant te verleenen.

5°. Het adres van Diakenen der Ned. Herv. gemeente om te deelen in het verminderd tarief van gaz voor het Huiszittenhuis.

Conform het rapport van Commissarissen der Gazfabriek wordt hieromtrent besloten om, aangezien deze instelling met andere inrigtingen van Weldadigheid gelijk staande te beschouwen is, aan de adressanten hun gedaan verzoek in te willigen.

Het lid de Breuk heeft zich buiten stemming gehouden, als Diaken der Nederduitsch Hervormde Gemeente.

Geene onderwerpen voor de openbare beraadslaging meer aan de orde zijnde, wordt de vergadering in eene geslotene voortgezet.

1. The first step is to identify the problem or question that needs to be answered. This involves understanding the context and the specific information required.